

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 8.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán kútvé:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 442. szám.

Spekulál Khuen.

Be akarja fenni az ellenzéket

Megint magas lovon ül a kormány. De, mintha hamis cigánytól vette volna, mert pókos, kehes, rosszláábu, a szomszéd határig se bírja ki terhét. Ennek a lónak már csak a bőre ér valamit. Székely Ferencet, aki békéért rimáncodott, az ellenzéknél s aki az ellenzékekkel a kormány teljes behódolása dolgában meg is állapodott, egyszerűen lefújták. Már pedig ki hiszi oly balgának a kormány Nesztortát, hogy csak hogy a maga szakállára, miniszter-társai megbízása nélkül igérte be a véderőjavaslat visszavonását? Nem, ilyen bolondság nem telik ki a Nesztortól. És ha megbízás nélkül járt volna el, tehát ha halálisan blamirozta volna magát, vajjon nem lett volna muszáj lemondania?

Nem szoritották volna ki a kabinetből azt a minisztert, aki odaáll az ellenség elé, és beismeri: meg vagyunk verve?! Hogy el nem csapták Székelyt, ez is főbizonyítéka annak, — hogy Székely igenis Khuenék megbízásából járt el, de Khuen időközben meggondolta magát és felült a magos, keshedt, pókos lóra.

All tehát a régi megállapodás, a fegyverszünet csak a költségvetés elfogadásáig tart, azután megint naponta a véderőreformot tárgyalja a Ház, következik a harc, az obstrukció. Sejtteni kezdjük, mi indítja ezt a minden gázságra képes, de eddig a szándékolt rossz

elkövetésében oly gyámoltalannak bizonyult kormányt újra az agresszív taktikára. A Háznak új elnöksége van. Návay Lajos ugyan még nem bizonyította be, hogy erőszakosan is tudja kezelni a házszabályokat, de az ellenkezőjét sem bizonyította be.

A kérvények dolgában elfoglalt álláspontja s napirend megállapítása-modora nem éppen bizalmat keltő. Beöthy Pálról, akit az ismeretlenség szürke homályából Tisza keze emelt ki, csak azt tudjuk, hogy Tisza embere. Ez elé. Jankovichról még kevesebbet tudunk, azt sem tudjuk, a munkapárt melyik felekezetéhez tartozik, egyébként a második alelnök egyénisége már ugy sem fontos.

A kormány előtt mi sem lehet bizonyosabb, mint az, hogy az obstrukció békés uton csak a véderőreform visszavonása, illetve az általános, egyenlő és titkos választói jog biztosítása révén szüntethető meg. Béké skibontakozás egyedül így lehetséges, amint hogy bizonyos betegségeknek csak egyetlen orvosszere van.

Ha tehát a kormány nem ezt választja, akkor nem is akarja a békét. Akkor valami másban bizik. Ez a más természetesen nem lehet más, mint az új elnökség «energiája». Nem hihetjük Khuent olyan naivnak, hogy a házszabály bármilyen energikus, de törvényes alkalmazásától valamelyes eredményt várna. Az ugynevezett energikus, de törvényes módszerrel már egész sereg elnök megpróbálkozott, de az obstrukciót, amelyhez való joga a házszabályok-

ban gyökerezik, nem tudta vele megakadályozni. Egy elnök volt, aki a földhöz vágta a házszabály könyvét s lobogtatta a zsebkendőjét. (Az az eredményes elnöklés, amely Khuent s a véderőreformot kirántaná (?) a kátyuból, csak az erőszaktól, a törvényteleniségtől, disznó-trükköktől várható.

Eszerint tehát ez a kormány arra számít, hogy ez az elnökség megfogja tenni azt, — amire a lemondott elnökök nem voltak kaphatók, — mert tisztességes emberek.

Nem folytatjuk ezt a kombinációt, mert nem látunk az elnök újak lelkebe. Sőt reméljük, hogy Khuen ur sem lát bele.

De figyelmeztetjük Khuen urat arra, hogy ezzel az eljárással olyan szenvedelmeket lobbant lángra, amelyek az eddig való obstrukcióban nem szerepeltek. A megvetést és a gyűlöletet.

Mert ez az eljárás nem volna egyéb, — mint az ellenzék becsapására, kijátszására irányuló törekvés. Emlékszünk még valamennyien, hogy amikor Berzeviczy lemondott s a kormány erőszakra készült, az ellenzék Berzeviczy lemondó levele felett olyan vitát kezdett meg, melyhez már az első napon ötven szónok iratkozott fel, amely egymaga is hónapokig tartó obstrukciónak adott volna tápot. Ezenfelül hátra volt még az elnökök megválasztása, a korelnökség, ami a jabb néhány hónapot jelentett és olyan felfordulást, amelyben ez a kormány okvetlenül elpusztult volna. Mindezekről megszaszabadította a kormányt a fegyverszünet, melybe

REFLEXIÓK.

Írta: Kémenes Antal.

Azt olvastam valahol, hogy a szív a legjobb emlékkönyv; mert amit oda beír az emlékezet, onnan kitörölni nem lehet soha. És ez tökéletesen igaz.

Gyermek voltam még akkor, mikor Golgotának — a Kíssomlyó hegy oldaláról (Csík-somlyó) bucsuemlékül egy virágszálat hoztam magammal. Fülembe csengtek még jó ideig a szívből jövő szavak, melyek ama emlékezetes nap szónoka ajkáról röppentek el: «Boldog az az ember, aki egy virágszálaban is megtalálhatja Alkotója nagyságát»....

Az idő, hogy eljárt, az egyik könyvemben kipréselt virágot a feledésnek adtam át. Hasonló sorsra jutottak a jó páter szavai is. Jó magam meg, hogy az idő sebes szárnyán tova szállt, az «Alma Mater» karjaiba kerültem. A szabad kutatás helyén éreztem csak igazán, hogy az élet mennyire telve van rideg valósággal s hogy «amit az egyik pillanat felmagasztal, a másik eldobja messzi tán».

Az egyik napon egy tudományos felolvasó oltárt emel az istenség eszméjének. A másikon egy tudós képű lerombolja azt. Így hát a legképtelenebb ellentétekkel találtam szembe magamat. És ez egészen természetes is, mert hisz az eszmék, az ideák anarchiájának a korát ma éljük.

Megvallom, ebben a nyomasztó szellemi forgatagban, ahol a szépség formába öltöztetett téves tanok könnyen megvesztegethetik a fület,

elűzhetik az ész urat, az igazságot és felcsigázhatják a fantáziát; a lomtárból történetesen előkerült bucsuemlékem, ama virágszál nyugtolt vigaszt nekem. Jól emlékszem még; egy vasárnap délutáni órában, amikor csendes otthonom magányába vonultam vissza, került elő kedves emlékem... A szép külsőbe takart hamis igék fülembe csengtek még, amikor emlékem önkénytelenül feltámasztotta a multat, amelyik gyermeki örömmel, boldogsággal volt beara-nyozva.

A kis virág többek között emlékembe idézte a jó páter szavait: «Boldog az az ember...»

A kenetteljes szavak gondolkodóba ejtettek s hogy lelki szomjazam kielégithessem, mohón olvastam a lánglelkű Prohászkt, ki gyermeki szeretettel csüng a egyszerű természetén és csakhamar éreznem kellett, hogy a jégburok leolvadt lelkemről. Éreztem és meg voltam kétségkívül győződve arról, hogy az én virágszálam a XX-ik század gögös tudósának homlokára a tudatlanság és a fejlődés tanára a végtelen tökéletlenség bélyegét. S méltán! Mert nem a legnagyobb abszurdum lenne-e az, ha valaki megesküdne egy gyökér nélküli virág avagy egy fundamentum nélküli háznak létezésére.

Már pedig a XX. század ülbölcse ezt hirdeti, amikor a virág sőt nemesítését a növények háziasítása útján fejtegeti és nem képes magyarázatot adni a csíra mikéntjéről, amely a virág létezésének, életének principiuma.

Ennél a kérdésnél tehát összezsugorodik

és felmondja a szolgálatot tudósunknak lángelméje.

Miként a költeményt költő, az óráit pedig órák nélkül, egy csírá, mely virágunknak életet adott, ok nélkül észszerűen még elképzelni sem lehet, mert a természet örök törvénye szerint ok nélkül nincs okozat és mert valóban igaza van a latin közmondásnak: «Ex nihilo nihil fit», semmiből semmi lesz.

Ime! A kis virág kibeszéli alkotója nagyságát és a tudós tudatlanságát, csak kérdezzük meg őt!

«Sic itur ad astra.» Nem ezt mondja-e a kis virág? Ad astra. Igen! mert: «Coeli enarrant gloriam Dei», avagy nem hirdeti-e költő igazát?

«A természet örök könyvét forgatni ne szűn jél; benne az Istennek képe leírva vagyon.»

Ama kedves emlékem históriájának fonala tovább szövődött még. Most, hogy egyetemi éveimet elnyelte az idők végtelen oceanja, bucsut vettem a forrongó szellemi élet tüzhelyétől.

Íde s tova egy küzdelemmel teljes évtized tünt el azóta, hogy utoljára láthattam Golgotánkat....

Emberi természetünkben rejlik, hogy újra fel lelmi óhajtjuk a helyet, melyhez gyermekboldogságunk fűződik s ahol a szépet és jót megtanultuk becsülni.

E vágytól üzetve, viszontláthatam én is szentföldünket. Magammal hoztam a mult emléket, ama virágszálat is. Elhervadt ez már

a jóhiszemű ellenzék a kormánynak azzal az ígéretével ment bele — hogy időközben meg fogják kölhetni a lojalts, mindkét félt kielégítő békét.

S e helyett mi történt? Jött Székely a béke olajágával s a Khuen-kormány kiütötte a kezéből. Megkezdődtek, be is fejeződtek a béketanácskozások, — s minap a kormány mindent lefűjt. S most azt hirdöti, hogy szó sincs új, állandó megállapodásról, minden a régiiben marad.

Ez közönséges csalás. Akik ílyet mernek elkövetni, azok ne számítsanak egyéniségük megakímélésére. A haragnak és gyűlöletnek gyűkos áradatát zudítják magukra.

Jó lesz még meggondolni az új és erélyes elnökséggel való kísérletezést. Jobb lesz megint felkerni a Nesztört, csináljon megint valami okosat és becsületeset.

Szünőfélben a kivándorlás.

Hajdúvármegye alispánjának jelentése a közigazgatási bizottság ülésén.

Hajdúvármegyében a közbiztonsági viszonyok általában véve kielégítőek voltak és felémítésre méltóan egy esetben sem lettek megzavarva.

A fegyelmi ügyek elintézése a múlt hónapban elég nagy terhet rótt a vármegyére, a mennyiben számos fegyelmi eljárás tétetett folyamatba.

A kivándorlási ügyre vonatkozólag jelenti az alispán, hogy november hó folyamán 3 utlevél kéretett, 2 utlevél pedig a múlt időszakról jött át; kiadatott összesen 3, 2 pedig tárgyalás alatt van.

A kiadatott 3 utlevél mind Amerikába szólt. Az utazás célja mind a három esetben kivándorlás volt. A múlt év november hónapban 11 utlevél adatott ki, tehát 8-al több mint most.

A kivándorlók névsora a következő:

Gorzsás Sándor és neje Hajduböszörményből.

régen, de az emlékezet régi szinompájába varázsolta vissza. . . .

Minden a régi itt, csak az a siri csend szokatlan, amely uralja az annyi szent tradícióval és gyermeki örömeikkel megszentelt helyet. Ez a csönd a Kis- és Nagysomlyó gyászatá jelenti. Mintha csak azt kérdeznék a nagy idők tanúi: «Hová lett a lelkis ifju tábor, a kor nyíló virága?»

S méltán, mert ez a tábor az ő gyermekei voltak, az ő ölen tanulták meg tiszta léget szíva, áldozni az Isten és haza oltárán, s szeretni a természetet és innen rajzoltak ki, mint munkás méhek az életbe.

Szokatlan fájó érzéssel vettem bucsut a természet által Istennek emelt oltároktól. S mert megtanultam szeretni a virágot, emlékül ismét egy virágszálat vittem e kegyhelyről, ahol a hívő lelkekben önkéntelenül visszhangzik a: «sursum corda!» — fel a szivekkel!

Ahol az Ég oly könnyen ölelkezhetik a Földdel; mert hiszen minden virág, minden fűszál a véges lényt a végtelen jóságú Alkotójához emeli fel. Ahol mnitegy önkéntelenül érzi és belátja az ember a költő szavainak örök igazságát: «Édes az élet a szellem világának, ha nem téveszti szem elől az utat, melyen a véges emberi elme a végtelen bölcsességű Alkotójához közeledik. . . .»

Kellemes, ha megnevehetjük egy közönséges világnak anyagias gondjait. Gyönyör, ha felemelkedhetünk az emberi magaslatra és ha az élet legjobb perceit az örök igazságnak, végtelenségnek és örökkévalóságnak szemléletére szentelhetjük. . . .

Szabó János Hajdudorogról,
Sipos Juliánna Hajduhadháztól,
Mikulik Mátyás és neje Hajduhadháztól,
Ugrai Mihályné Hajduszoboszlórol.
Mindnyájan Amerikába vándorolnak ki. —
Tekintve azt, hogy a múlt év novemberében sokkal több kivándorlás történt — remélhetjük, hogy a kivándorlás ügye Hajdúvármegyében javuló félben van.

Vecsey Imre nyugdíjazása.

A város rendkívüli közgyűlése.

Debreczen város törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlést tartott tegnap délután. A törvényhatóság a fizetésrendezéssel foglalkozott s az ügy tárgyalása során kemény bírálatot mondtak a belügyminiszterium városi osztályáról, amely Debreczen közügyeit rosszul kezeli. A fizetésrendezés ügyében a közgyűlés a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát fogadta el és elhatározta, hogy az isten tudja hányadszor felküldött határozatok jóváhagyása érdekében küldöttséget meneszt a belügyminiszterhez, akit arra is kérnek, hogy a város ügyeit kezeljék jóakarattal.

Sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés, hogy Vecsey Imre főjegyző nyugdíjba vonul. Vecsey Imre nagy érdemeket szerzett a városnál. Egyike volt a legszorgalmasabb s legképzettebb tisztviselőinknek. Meleg szavakkal emlékeztek meg munkásságáról, azon alkalomból, hogy nyugalomba vonul vissza. Érdemeit jegyzőkönyvbe foglalták. A törvényhatóság Vecsey Imre kérését teljesítette s január elsejétől kezdődőleg nyugalmazta.

A közgyűlésről részletes tudósításunk a következő:

A közgyűlésen Domahidy Elemér főispán elnökölt, aki 3 óra után nyitotta meg a közgyűlést s felhívta a törvényhatósági bizottság figyelmét a városi tisztviselők fizetésrendezési ügyére.

A napirend első tárgya Ely József és neje házeladásának ügye volt. Mint ismeretes, Ely József 65 ezer koronáért hajlandónak nyilatkozott, hogy a Péterfia-utcai házát eladja a városnak, de kikötötte, hogy az alku csak 1910 év végeig érvényes. A közgyűlés el is határozta a házeladást, de a belügyminiszter még máig sem küldte le a jóváhagyást s így Ely József kijelentette, hogy a házat már nem adja el. A tanács javaslatot tett a közgyűlésnek, hogy a szerződés teljesítésére peres uton kényszerítse Ely Józsefet.

Márk Endre előadja, hogy értesülése szerint Ely hajlandó megegyezni a várossal. Javasolja, hogy az ügyet vegyék le a napirendről. Kovács József polgármester ellenzi a napirendről való levételt, mert ez a város jogainak folytonosságában megakasztást jelent. A telekárak is folyton emelkednek s ezért sürgősen kell megtenni a törvényes lépéseket.

Freund Jenő kijelentette, hogy semmi veszélyt se lát, ha az ügyet leveszik a napirendről. Jánosi Zoltán Márk Endre indítványát fogadja el.

Magoss György ellenezte a halasztást. Szerinte a városnak nem lehet Elyvel tárgyalni.

Ezután még Fráter Imre dr. és Márk Endre között volt egy kis nézeteltérés s az ügyben a közgyűlés úgy határozott, hogy a tanács javaslatához képest a törvényes utra tér.

A következő ügy a szervezeti szabályzat volt. Vargha Elemér dr. tanácsnok referálta a kérdést. Előterjesztette a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát, amelyről lapunk legutóbbi számában megemlékeztünk már. Ajánlja a javaslat elfogadását.

Jánosi Zoltán elfogadja a javaslatot. Kemény kritikát gyakorol a belügyminiszterium városi osztályáról, amelynek vezetője, Némethy Károly, a miniszter balkeze. Némethy erőszakkal huzza-halasztja a fizetésrendezést. Ok nélkül avatkozik a mi autonomiánkba. Felolvassa Khuen-Héderváry belügyminiszter beszédét, a melyet a belügyi tárca költségvetésének tárgya-

lása során mondott Szemcsányi György támadására. Khuen azt mondta, hogy a főváros adhat nagy fizetéseket, mert az jogában áll. Ebből azt látja, hogy Khuennek más a fel fogása, mint Némethy Balkeze-Károly államtitkárnak.

— A miniszter elszólta magát — jegyezte meg valaki.

Jánosi Zoltán: Azt nem hiszi, hogy a kormány egyik tagja elszólásból mondjon igazat. Kéri, hogy a város határozza el, hogy a miniszterium fejéhez küldöttséget meneszt. Ő nem kíván részt venni a küldöttségben, mert elveivel ellenkezik.

Márk Endre hozzájárul ahhoz, hogy a város küldöttségileg kérje meg a belügyminisztert a fizetésrendezés jóváhagyására.

A közgyűlés Ferenczy Gyula, Márk Endre ismételt felszólalása után elfogadta a fizetésrendezés ügyében tett javaslatot.

A miniszterhez men küldöttség tagjaul megválasztották Lestyán Adorján, Freund Jenő, Geréby Pál, Jánosi Zoltán, Márk Endre, Debreczeni Lajos, Szentessy János, Peczkó Ernő bizottsági tagokat. Felkérték még a város országos képviselőit, hogy vegyenek részt a küldöttségben.

A közgyűlés ezután elhatározta, hogy a villamos vasútvonalak kibővítésére, illetve a téglagyárig vezető vonalak céljára a szükséges területeket átengedi.

Gombos András Csapó-utca 91. számú házát 19 ezer koronáért megvette a közgyűlés.

Csonka József és neje Vendég-utcai házát 7 ezer koronáért veszik meg.

Ezután névszerinti szavazásokat ejtettek a következő telkek megvételére: Harmadizben Suba Sándor és neje Hadházi-ut 116, Oláh Imre Széchényi-utca 20, Böszörményi Imre és neje Meszena-utca 9, Márkus Miksa Vendég-utca 4. számú házakra. Ugyancsak harmadizben szavaztaka, Berge-féle föld eladása fölött. Első ízben ejtették meg a szavazást a Lökody-féle Késes-utca 43. és a Bethlen-utca 13. számú ház eladása ügyében.

Ezután foglalkozott a közgyűlés Vecsey Imre főjegyzőnek állásáról való lemondása ügyével. Mély sajnálattal vette tudomásul, hogy a főjegyző távozik állásából s jegyzőkönyvileg örökíti meg érdemeit, amelyeket a városnál töltött szolgáltaában szerzett. Vecsey Imre kérelmének helyt adott s nyugdíjazta. Évi nyugdíját a közgyűlés 5570 koronában állapította meg.

Néhány kisebb ügy letárgyalásával a gyűlés véget ért.

Hajdúvármegye egészségügye.

Egy kis egészségügyi statisztika.

Hajdúvármegye egészségügyi viszonyairól dr. Losonczy Almos vármegyei főorvos a közigazgatási bizottság mai ülésén a következőket terjesztette elő:

A múlt hónap hőmérséklete a reggeli és esti órákban hűvösnek, a déli órákban enyhének mutatkozott. Legalacsonyabb volt a hőmérséklet 17-én 1.6 C. legmagasabb 13-án 16.5 C. Az átlagos hő reggel 6.9 C, délnben 12.3 C, este 7.7 C. volt.

A közegészség állapota kedvezőtlennek mondható: mérsékelt a születés, nagy a halálozás, csekély a szaporulat. Az uralkodó kór a légzőszervek hurutos-lobos megbetegedése, a halálokok kimutatása szerint tüdőlobban, gümőkórban és görcsökkel járó agybántalmakban haláltak el a legtöbben.

Általában mind ezen három kórfolyamat, különösen a görcsös megbetegedések halálos kimenettel tulnyomóan a gyermekeket pusztították.

A heveny fertőző betegségek közül: Roncsoló toroklob 7 községben fordult elő — mindenütt szórványosan. Legtöbb toroklobos volt Hajduböszörményben: 8 és Hajduszoboszlón: 6.

A vörheny 11 községet lepett meg, újabb újabb eseteinek száma 97, a múlt hóról hátra-

maradottakkal egyetemben 125. A megbetegedések legsúlyosabb része alacsony életkorú gyermekeken mutatkozott, akik még nem iskolakötelesek.

A kanyaró csaknem szünetelt. Mindössze két községben 10 gyermekben mutatkozott.

A hasihagymáz is erősen terjedt. Ezen hónapban megállapított összes eseteivel a száma mindössze 27.

Önkéntes halállal öten váltak meg az életől.

A népesedés tekintetében az elmúlt hónap folyamán 501 születés történt, közte 16 halva születéssel, — elhalt 310 egyén és így a szaporulat 175.

Vasutasok mozgalma.

Megint zognak a vasutasok.

Éhbért követelnek!

A debreceni vasutas szövetség mintegy háromszáz tagu küldöttsége tisztelget e hó 10-én Uharik Béla máv. üzletvezető előtt — a drágasági és családi pótlék tárgyában. Az üzletvezető a küldöttséget melyet dr. Dzurilla Béla kerületi elnök vezetett, igen szívesen fogadta s nagy figyelemmel hallgatta Dzurilla beszédét, — de nagy figyelemmel hallgatták a küldöttség tagjai az üzletvezető válaszát is.

Vajha e küldöttség járának meg lenne a kívánt eredménye, mert ha nem, úgy: komoly események várhatók még a közel jövőben.

A vasutaság ugyanis mindenre el van készülve. Nem csak Debrecen, hanem az egész ország vasutassága forrong. A vasutas szövetség elnöke az üzletvezető előtt a következő beszédet mondta:

Nagyságos üzletvezető ur!

A mai nehéz viszonyok közepette, melynek súlyát legjobban a vasuti szolgálatban állók érzik, mert nehéz és felelősség terhes szolgálattunkkal a közérdeknek éjjel-nappal rendezésére állanak, nincs módunkban, hogy fokozottabb munkával a megdrágult megélhetési viszonyokhoz szükséges anyagi eszközöket megszerzhessük.

A közelmúltban illetékes kormányférfiak által tett nyilatkozatot azon reménységgel töltötték el bennünket, hogy nyomorúságos helyzetünkön a kormány férfiak bölcs belátása folytán segítve lesz, de az azóta megjelent újabb nyilatkozatok, hivatalos és félhivatalos sajtóközlemények — melyek csupán a gyermekes alkalmazottak s a fővárosba beosztottak részére helyez családi egyszersmindenkorra adandó drágasági pótlékot kilátásba — a legnagyobb aggodalommal töltik el a vasutas társadalmat, mert a családos embereknek adandó pótlékot, mint igen humánus intézkedést örömmel üdvözlönnék az esetben, ha ez az általános drágaság enyhítésére a drágasági pótlékkal kapcsolatban adatként meg, mely utóbbiban a vasuti alkalmazottak rangkülönbség és családi viszonyokra való tekintettel minannyian részesülnék.

A debreceni vasutasok ezenkívül lakás kérdés dolgában is a legnagyobb nehézséggel küzdenek, mert a most élvezet lakáspénzért ha az 50—100 százalékkal pótoltatik is meg — még se tudnak nem hogy megfelelő, de az illetmény szabályzatban elírt lakást se kapni s tekintettel a létesítendő egyetemre további lakbéremelés várható.

E mostoha viszonyok készítették a vasutas szövetség debreceni kerületét arra, hogy a szövetség keretén kívül álló vasutas társainkat tömörítve, mindnyájunk fájo sebére rendes szolgálati uton igyekezzünk orvoslást szerezni, — megélhetésünk s anyagi helyzetünk javítását ki eszközölni, miért is azon kérelmmel járunk Múltóságodhoz méltóztatásuk felsőbb helyen azon kérelmünket a legmelegebben pártolva előterjeszteni, hogy az összes vasuti alkalmazottak részére rang, fizetés, beosztás és családi állásra való különbség nélkül 1911. évre vissza-

menőleg s ezentúl mindaddig míg a drágaság tart, illetve míg fizetésük a mai viszonyokhoz mérten felemeltetik, fizetésük 20 százalékának megfelelő drágasági pótlék címen engedélyeztessék, mely a családos embereknel a gyermekekre, vagy általuk eltartott rokonok (szülő, veendőtestvér stb.) számára tekintettel családi pótlékkal egészítették ki — és a Debrecenben beosztott alkalmazottak lakbérére az I-ső lakbér osztályba emeltessék.

E beszéd után átnyújtotta az elnök az igazgatóhoz intézett memorandumot.

A beszédre az üzletvezető a következőket válaszolta:

Mélyen tisztelt uraim!

Köszönöm a bizalmat, mellyel hozzám fordultak, azokat a nehéz nyomasztó viszonyokat, amelyeket az Elnök ur említett, teljes súlyában átérzem magam is, valamint mindenki aki tisztviselő. Az élet viszonyokra két első rendű tényező — az élelem és lakás dolgában úgy vagyunk Debrecenben, hogy mi a selejtesebb életmi cikkért többet vagy legalább is ugyanannyit fizetünk mint a pestiek az első rendűért; statisztikailag bizonyítható, hogy a közel múltban volt idő, mikor a sertésbús ára Sopront kivéve, Debrecenben volt a legmagasabb. A lakberekre pedig egyenesen a fizetésből kell meg takarítani, a debreceni lakás árakat a debreceni lakbérrel a tisztviselő megfizetni képtelen. Elyenek meggúzódvá az urak, hogy ami tölem telhet, mindent el fogok követni, hogy az urak indokolt kívánsága teljesülésbe menjen. — Az Elnök igazgató ur öméltségánál a debreceni viszonyok ismertetése mellett teljes erőmmel fogom pártfogolni a kezeimhez átnyújtott memorandumot.

Most pedig kérem az urakat, hogy azt a szorgalmat, azt az odaadómunkát — amelyet a reájuk bizott ügyek vezetésében kifejtettek eddig s amelyben talán személyem iránti szeretetnek, ragaszkodásnak, is van némi része s amely szeretettel én is teljes szívemmel érzek az urak iránt, azt a buzgalmat tartsák fenn rendületlenül ezután is s amennyiben a kívánt eredmény óhajok teljesedése, a közel jövőben nem valósulna, ne ragadtassák magokat oly térére, amely csak nagy hatalmas érdekektől sebez a nélkül, hogy az alkalmazottak érdekeit szolgálni tudnák.

Az elnök igazgató ur válaszát a szövetségi kerületi Elnök ur utján juttatom az urak tudomására. Ragaszkodó szeretetüket őrizték meg a számomra a jövőben is.

Hajduvármegye állategészségügyének javítása.

A közigazgatási bizottság határozata.

Hajduvármegye állategészségügyének helyhatósági ellátására Reitz János kir. főállatorvosnak alapos kifogásai voltak a közigazgatási bizottság mai ülésén.

Általában véve kevés kivétellel a községi állatorvosok működése nélküli azon ügybuzgalmat és pontosságot, melyet a reájuk bizott ilyen fontos gazdasági érdekek — az állategészségügyi rendészet körén belül — tőlük hivalkunál fogva is joggal megkövetelhet.

Részben a főállatorvos saját tapasztalatai, részben a gazdaközönség részéről érkezett panaszok szerint is az állatvásár-terei rendtartás és vizsgálat körül a fennálló rendelkezések betartása laza és hanyag; nyilvánvaló nagy kárára az állategészségügynek és a gazdaközönségnek. Minthogy pedig a szolgálat ezen ágait csak esetről-esetre, a helyszínen lehet alapos vizsgálat tárgyává tenni, a közigazgatási bizottság mai ülésén egyhangulag elfogadta a kir. állatorvos következő határozati javaslatát:

Határozat.

A törvényhatósági m. kir. főállatorvosnak a vármegye állategészségügyi viszonyaira vonatkozó jelentése tudomásul vétetik.

Minthogy azonban a jelentés szerint a helyhatósági teendők ellátása általában véve felületes és nélküli azt az ügybuzgalmat és pontosságot, melyet a gazdaközönség érdekeinek a védelme joggal megkövetelhet — felhívatik a törvényhatósági m. kir. főállatorvos, hogy esetről-esetre a helyszínen a helyhatósági állatorvosok működését vizsgálja meg és a netaián tapasztalt hanyagságot és mulasztást a megtorló eljárás megindítása végett a vármegye alispánjának jelentse be.

Kelt Hajduvármegye közigazgatási bizottságának 1911. évi december hó 11-én tartott üléséből.

Reitz János Domahidy Elemér
kir. főállatorvos, előadó. főispán, elnök.

Országgyűlés.

A KÉPVISELŐHÁZ ÜLÉSE.

A képviselőházban ma a földmívelésügyi tárca költségvetését tárgyalták.

Návay Lajos elnök féltizenegy órakor megnyitja az ülést. Napirenden van a földmívelésügyi tárca költségvetése. A jegyzőkönyv hitelesítése után

Papp Géza, a tárca költségvetésének előadója elfoglalja az előadói széket és megkezdi a tárca költségvetésének ismertetését.

Beöthy László kereskedelemügyi miniszter ezt megelőzőleg törvényjavaslatokat akart a Ház elé terjeszteni, az elnök azonban szórakozottságból nem hívta fel szólásra a minisztert. Már késő, amikor feledékenységet észreveszi s bocsánatkérő gesztusokkal menti ki magát a miniszternél.

Papp Géza előadó: Mint minden tárca költségvetése, úgy a földmívelésügyi tárca költségvetése is emelkedett. A többlet hovatordításának részleteibe nem bocsájtkozik, csupán a fontos momentumok kritikáját adja elő.

A legszegényebb néposztály szempontjából a legkiemelkedőbb pontja a költségvetésnek a közlegetők kérdése. A múlt költségvetésben 500.000 koronát irányzott elő a miniszter erre a célra. Ez az összeg most 700.000-re emelkedett. (Helyeslés.) Az állattenyésztés fejlesztése az állam igen fontos közgazdasági érdeke. Elsősorban az állatállomány számbeli fejlesztését tűzte ki a miniszterium céljául. Ezen a téren kielégítő eredményt várhatunk. A husárok, éppen azoknál a husféléknél, amelyeket a középosztály fogyaszt, aránytalanul drágák. Nem okolja meg, miért, csak mint tünetet említi föl.

Nem akar a drágaság kérdésével foglalkozni, csak rámutatott, hogy van drágaság. Attér a szakiskolákra, a gazdasági akadémiákra, amelyeken a földmívelési kormány jelentékeny, a pénzügyi erőknél megfelelő segélyben részesíti a szegény sorsu tanulókat. A gazdasági egyesületeket is istápolja a földmívelési kormány. A kertészgazdaság fejlesztése is egyike a jövő terveknek. Mindezek, azt hiszi, jogot adnak neki arra, hogy a földmívelési kormány iránt elismerésének adjon kifejezést. Ajánlja a képviselőháznak a tárca költségvetésének elfogadását.

Baross János: A költségvetés tételei nem állanak arányban azokkal a feladatokkal, melyeket a földmívelési kormánynak meg kellene valósítania. Sorra bírálja az egyes tételeket, a melyek csak itt-ott elégítik ki a kívánságokat. Valóságos szeggyene az országnak a kertészet állapota; kénytelenek vagyunk a Balkánról importálni kertészeket. A szemtermelés a Nyugattal szemben visszafelé fejlődik s ezen a téren balkáni állapotok uralkodnak. Az állattenyésztést is intenzívebbé kell tenni. Kell, hogy Magyarország, ez a Kánaán ellássa önmagát gazdasági terményekkel, hogy ne lehessen beszélni a háttár megnyitásának szükségéről.

A demokrata uraknak csak ki kell nyitniok a szemüket, hogy lássák az agrár vámpolitika hasznos eredményeit. Az agrárius vámpolitika egy csapásra megszüntette azt a gyarmati viszonyt, amelyben Ausztriával voltunk. Ez a po-

litika megjavította az általános pénzügyi helyzetet is. A pénzügyi függetleneké lettek. Friss pénz, friss erő ömlött a gazdasági élet ereibe. Ez fáj Ausztriának, ezért ráncigálják elő az argentinai huszbehozatal kérdését.

Ezután báró Gerliczy Ferencz szólt fel a munkapárt soraiból.

Vitriollal a hűtlenre.

Az elhagyott szerető bosszúja.

Érdekes vitriolos dráma játszódott le ma délelőtt Debreczenben. A dráma szereplői a rendesek: az elhagyott és a hűtlen szerető.

Erdős Imre 26 éves legény, aki jelenleg a Műjéggyár kocsisa, már régebb idő óta szerelmi viszonyt folytatott Aszalósi Juliskával. A viszonyuk következményei is lettek és Aszalósi Juliska egy szép napon anyának érezte magát. Az apaság szerepe elől azonban mindenáron menekülni óhajtott Erdős Imre. Faképnél hagyta kedvesét, aki nemsokára egy gyermeknek adott életet.

Aszalósi Juliska beállott szobalánynak. Csekély 20 koronát keresett havonta és ebből tartotta fenn magát és gyermekét. Lassanként talán belenyugodott volna a sorsába, ha közbe nem jön valami.

Vasárnap délután sétálni látta volt szeretőjét, gyermekének az apját — egy másik leánnyal. Elfutotta a méreg. «Megboszulom magamat», — gondolta, hogy ne lehessen többet másoknak a megrontója. Így gondolkozott és már ma délelőtt eszerint cselekedett. Megleste szeretőjét és amint kocsiával a József kir. herceg-utcára érkezett, — vitriollal leöntötte.

A legény szerencséjére a vitriolos üveg szüknyaku volt és így a maró folyadékból alig freccsent valami Erdős Imrere. A leány azonban nem hagyta ennyiben a dolgot. Bement a Tóth Gyula üzletébe, okulva a tapasztalok: most már egy alkalmas üveget vásárolt és abból öntötte rá a vitriolt a mit sem sejtő Erdősre, most már másodsor, a Piac-utcán.

A második merényletnek már lett is eredménye, amennyiben a vitriollal összeégette a hűtlen kocsi nyakát.

Erdős Imrét beszállították a kórházba, Aszalósi Juliát pedig a rendőrség letartóztatta.

Soaré a kollégiumban.

A Magyar Irodalmi Önképző Társaság irodalmi estélye.

A főiskolai «Magyar Irodalmi Önképző Társaság» folyó hó 13-án, szerdán délután 5 órakor a kollégium disztermében fényes sikert ígérő irodalmi estélyt rendez. Ez a társulat, mely a múltban — immár 70 éven keresztül — küzdtere volt az ifjuság szellemi mérközésének s amely bizonyára fáklyacordozója lesz az annyira óhajtott ifju egyetem tudományos működésének, meg akarja mutatni a jelenben is, hogy él, dolgozni képes, hogy méltó a híres multhoz és műszke önérettel tekinthet a reá várakozó nagy jövő elé.

Reméljük, hogy ez az első estély, mellyel a Társaság az idén a nagyközönség elé lép, mely nyomot és maradandó emléket hagy a lelkekben. S ha a nagyközönség csak egy elismerő szóval honorálja az akadémia ifjuságának nemes törekvését, ha csak elismeri, hogy dolgozni, a szépért és nemesért lelkesedni tud, már ez is elég jutalma lesz fáradságot nem ismerő buzgalmának. Már maga a nagy gondtal és fényes számokból összeállított műsor is biztos záloga az est sikerének, mi a Társaság

agilis vezetőségét dicséri. A teljes műsor a következő:

1. Nyitány. Előadja Kiss Béla zenekara.
2. Megnyitó. Tartja Julov Jenő joghallgató, a M. I. Ö. T. elnöke.
3. C. Chaminade: Pas des Echarpes. Zongorán előadja Tüdös Kata urléány.
4. Felolvasás, tartja Vándor Iván, a Csonkai-kör tagja.
5. Angyal Armand dr.: Magyar dal, énekl a főiskolai kántus, Mácsay Sándor karnagy vezetésével.
6. Régi magyar nóták. Tárogatón előadja Farkas Miklós joghallgató.
7. A tudatlan lelki elemek és a modern költészet. Előadás. Tartja Mitrovics Gyula akadémiai tanár.
8. Mérey Adolf: Tavasz dal, zenéjét szerette Jos. E. Hovard. Tarnay Alajos: Csendélet, énekl Burger Erzsike urléány.
9. Arany János «Katalin»-jából részletet szaval Németh Károly hittanhallgató, zongorán kíséri Havas Gyula bölcsészettanhallgató.
10. A műsört Kiss Béla zenekara zárja be. Helyárok a következők: I. hely 1,50 K., II. hely 1 K. Állóhely 50 fillér. Jegyek előre válthatók Antalffy József jegyirodájában (Piac-u. 44) Felülfizetések köszönettel öfogattnak és hiralpilag nyugtáztatnak.

100,000 korona adóhátralék Dorogon.

Kép a magyar közigazgatásból

A vármegye közigazgatási bizottsága mai ülésén folytatódott az a vihar, amit már a multkori ülésen Ternovszky Alajos kir. pénzügyigazgató jelentése felidézett.

A kir. pénzügyigazgató jelentése ugyanis hallatlan képet nyújtott Hajdúvármegye közigazgatásából.

Dorog községben az adóhátralék oly rohamosan szaporodik, hogy már eddig meghaladja a 100 ezer koronát. A legsúlyosabb része azonban a dolognak az, hogy a dorogi adóhátralékok legnagyobb részben abszolute nincsenek foglalással biztosítva és így nagy a valószínűség, hogy a 100 ezer korona legnagyobb része valószínűleg behajthatatlan marad.

Ezért kérte Ternovszky pénzügyigazgató azt hogy Dorog községre mondja ki a vagyoni felelősséget a közigazgatási bizottság.

A közigazgatási bizottság legutóbb tartott viharos ülésén a pénzügyigazgató indítványát elvetette, ellenben elrendelte a vizsgálatot a dorogi közigazgatás botrányában.

A multkori ülésnek a viharai folytatódtak a mai ülésen is, amikor az alispán megbízásából a vizsgálatot vezető Dávidházy tb. főjegyző előterjesztette a vizsgálat eredményét. A jelentés szomorú színben tünteti fel a hajdúmegyei közigazgatást, amelyre élénk fényt vet a dorogi botrány.

Évek óta nem hajtják be az adókat. Nincs irni-olvasni tudó végrehajtó. Egy suszter látta el a végrehajtást, akít buta és hallatlan visszaélései miatt azonnal el kellett csapni.

A közigazgatási bizottság a vizsgálat eredményéhez képest kimondta a vagyoni felelősséget Dorog községére. Most aztán állami végre hajtóval is meg fogják próbálni a 10 ezer korona behajtását. Kérdés azonban, hogy a teljesen elhanyagolt állapotok miatt eredménnyel fog-e ez a munka jární?

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Darabos-utca 7. sz. a.

Borzalmas vitriolos merénylet.

Kiégette a vetélytársnő szemét.

Borzalmas vitriolos merénylet történt ma délután 4 és 5 óra között a Kossuth-szálloda előtt. Bende Lidia 35 éves cselédeleány volt a merénylő. Vitriollal támadott vetélytársnőjére, Hintz Erzsébetre és összeégette annak egész arcát, úgy hogy a szerencsétlen leány egyik szemé világát is elvesztette.

Balogh Gyula irodaszolga miatt történt ez a vitriolos merénylet. A donzsuán irodaszolga ugyanis már régebb idő óta meghódította a Bende Lidia szívét. Szóval alaposan behálózta a szegény leányt, akinek házasságot ígért. Bende Lidia minden pénzét a szeretőjére költötte.

Elképzelhetjük, hogy hogyan elszomorodott a Lidia szive, amikor megtudta, hogy Balogh Gyula más leánynak is csapja a szelet. Ez a leány pedig nem volt más, mint Hintz Erzsébet telirőnő, aki áldozata lett a Balogh Lid iszenvedélyének.

A heves vérű leány ugyanis ma délután a Kossuth-szálloda előtt sétáló párt megtámadta és Hintz Erzsébetet vitriollal leöntötte. A maró folyadék borzalmasan összeégette a szerencsétlen teremtés egész arcát. Az egyik szemé világát pedig rögtön elvesztette.

A merénylő Bende Lidiát a rendőrség letartóztatta. Hintz Erzsébetet a kórházban veték ápolás alá.

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége é kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a Telefon 419.

— 400 éves templom. A nyírátóri református egyház a Báthory-család által épített temploma 400 éves fennállásának jubileumát vasárnap ünnepelt meg. Debreczenből Baltazár Dezső dr püspök, Hajdu Zsigmond püspöki titkár és Mitrovics Gyula dr akad. tanár kíséretében vett részt. Nyírátórra utazóit Mácsay Sándor énektanár vezetésével a főiskolai kántus is s előadott énekszamaival nagyban emelte az ünnepség fényét. Az ünnepség délelőtt a templomban kezdődött. Az itt tartott ünnepi istentiszteleten Baltazár Dezső dr püspök és Görömbey Péter esperes imádkoztak. Szikszay András ibrányai lelkész prédikált s a helybeli lelkész a templom történetét olvasta fel, míg a kántus egyházi dalokat énekelt. Délben bankett volt, délután pedig templomi ünnep. Este a nagyvendéglőben a főiskolai énekkar rendezett hangversenyt, melyen a kántuson kívül: Németh Károly theológus komoly, Hörömpő Dezső theológus pedig vígszavalattal, Bányay Lajos felolvasással, Geiger Mariska pedig énekszámokkal vett részt. Az est tiszta jövedelmét Báthory Gábor siremlékének díszesebb elhelyezésére fordítják.

— A vármegye iskolái. Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának mai ülésén Csánky Viktor kir. tanfelügyelő a következő jelentést terjesztette elő: A vallás- és közoktatásügyi miniszter a hajdúszoboszlói állami gazdasági ismétlő iskola fenntartási díjuk fizetése tárgyában végérvényesen intézkedik. — A hajdúdorogi tanulmányi állami iskolai tanító a hivatali esküt letette és működését megkezdette. — A vármegyei iskolák közül a lefolyt hóban megvizsgálatott a nádudvari izr., balmazújvárosi, hajdúnánási és téglási ref., az egykei és hajdúszoboszlói izr. elemi iskolák.

— **A gyalogjárók tisztántartása.** Most, hogy olyan lucskos, pocskék idők járnak, sűrű a panasz hogy az utcai gyalogjárók tenyérnyi vastagsága a sár, amely a járás-kelést nehézzé teszi. A rendőrség a panaszok folytán elrendelte a gyalogjárók tisztántartását. Még pedig nem egyszer, hanem napjában többször kell a járdát letisztítani. A rendőrség szigorúan ellenőrzi, hogy a rendeletet betartják-e. A kihágást elkövető ház- és üzlettulajdonosokat 5-től 100 koronáig terjedő bírsággal, esetleg elzárással büntetik. — Ezenfelül az esetleges szerencsétlenségek miatt a büntető eljárást is megindítják.

— **Pénzügyi bizottsági ülés.** A debreceni református kollégiumi gazdasági tanács pénzügyi bizottsága ma délután kedden tartja meg szombatról elhalasztott gyűlését, amelyen a háznagyi számadásokat, nyugdíjgyűjteményeket, ösztöndíj-folyósítás iránti kérvényeket és gazdasági tanács végzéseket tárgyal.

— **Házasság.** Ozory István rendőrkapitány holnap esküszik örök hűséget Luby Anna urleánynak, Luby Béla volt országos képviselő bájos leányának a szatmármegyei Nagy-Gécz községben.

— **A vármegye utai.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának ma tartott ülésén Látinovits Mihály műszaki tanácsos a következő jelentést terjesztette be: A Debreczen—egri tvh. közút építése a befejezéshez közel áll. A Hajdunánás—fiszapolgári tvh. közút és a Nádudvar—püspökladányi tvh. közút kiépítése folyamatban van. Remélhető, hogy a még folyamatban levő utépítések rövid idő alatt befejezés előtt fognak állani.

— **Az adóprás működése Hajdumegyében.** Hajdumegyében az elmúlt hó folyamán az adóprás nagyon szépen működött. Befolyt egyenes adóban 331,480 korona, hadmentességi díjban 5570 korona, belfelgyűjteményben 136,147 korona, jogilletékben 67,182 korona, díjgyűjteményben 460 korona, dohánygyűjteményben 54,364 korona, határvámgyűjteményben 31,484 korona, fogyasztási és italadóban 26,245 korona.

— **Nőegyleti gyűlés.** A Debreceni Jótékony Nőegylet választmányát Fráter Erzsébet elnöknő és Darkó Jenő dr. titkár folyó évi december hó 13-ának délután három órájára a Női pariskola nagytermébe gyűlésre hívták egybe. A gyűlés tárgyai lesznek: 1. Jövő évi költségvetés megállapítása. 2. Alelnöki jelentés a szegényügyről. 3. Ugyeszi jelentés a hagyatéki ügyek tárgyalásáról. 4. Ellenőr jelentései a Váradi—Szabó-féle hagyatéka vonatkozó számadás megvizsgálásáról s az ingatlanok törzskönyvének elkészítéséről. az egyesület alapító tagjainak nyilvántartásáról, továbbá az árvaházi önület csatornázási munkálat elrendeléséről. 5. Elszámolás, a december 3-iki jönről és jelentés a január 13-iki testületi rendezéséről.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: A legmélyebb fájdalom érzetével, Isten bölcs karatában való megnyugvással tudjuk felejtethetetlen kedves leányunk, édes testvérünk, és jó rokonunk, Loós Rózsika ártatlan életének 17. évében, folyó hó 10-én délelőtt 11 órakor váratlanul történt elhunytát. Kedves halottunk porréseit folyó december hó 12-én, kedden délután 2 órakor fogjuk a Jókai-utca 16. számú házunktól a református egyház szertartása szerint tartandó ima után a Hatvani-utcai sarkertben örök nyugalomra helyezni. Végtisztesség-tételére rokonainkat, ismerőseinket fájó szívvel meghívjuk. Debreczen, 1911. decz. 11-én. Bánatos szülei: Loós János és neje, Csobán Mária. Testvérei: Lajos, István, Eszti, János, Juliska. Zsuzsika és Erzsike. Számos közeli és távoli rokonok nevében is. A béke anyála lebegjen korán elhalt hamvai felett. A temetést özv. Dankó Béláné és Társa Ekli József temetkezési intézete rendezi.

— **Hymhen.** Terkés János Virág Esztert, Papp János Nagy Mária, Zs. Nagy József Király Juliánát, Lakatos Pál Farkas Zsófiát, K. Veréb Sándor Kozma Margitot, Péntek Sándor Tóth Rózát, Rickl Antal Szabó Annát, Pálffy András Bonyhay Mária, és Balogh Ambrus Karmazsin Zsófiát eljegyezte. — Keller Aron izr. vegyeskereskedő és Schiffmann Giza izr. Böszörményi József ref. fuvaros és Szűcs Zsuzsanna ref. házasságot kötöttek.

— **Szabad iskola.** Ma, 12-én kedden Masznyik Béla gépészmérnök, a kir. fémipari szakiskola tanára tart előadást a Modern járművek címen kísérletekkel és vetített képek bemutatásával. Az előadás vázlata: Különböző testek egymásra hatása, vonzás, tapadás, oldás, egyesülés, égés. Lassu égés, robbanás és feltételeik. Az energiák és felhalmozásuk módja. Rugó, tartányok, víz és szén melege, benzin, gőz és gázgépek. Párhuzam súlyt és térfogatot illetőleg. A gőzgép és az automobil fejlődése. A modern automobil szerkezete, kezelésének ismeretese. A nagy sebesség fokozódásának elméleti és gyakorlati ihatárai. Légellenállás, gépsúly, benzinsúly. Néhány modern hidropán ismertetése. (Korvin kísérletei stb.) A repülőgépek működése és szerkezete. A monoplán és biplán. Az érdekes, ingyenes előadás, mely remélhetőleg sok hallgatót fog vonzani, este 6 órakor az ipartestület dísztermében (Simonffy-u. 1—c. szám, II. em.) kezdődik.

— **Egyházmegyei választások.** A felsőbányai református egyházmegye egyházi tanácsbírául Sógör Endre sámodi református lelkész, egyházmegyei egyházi főjegyzőül Aracs Gyula drávacséhi református lelkész, egyházmegyei világi aljegyzőül Fejes János dr. siklósi szolgabíró választotta meg. A második egyházmegyei egyházi tanácsbírói állásra Szalay Ferenc szaporcai és Barsi Miklós hírcsi lelkészek között pótválasztás lesz. *debreczeni hírlap.*

— **Születések.** Az elmúlt két napon az alábbi születéseket jegyezte be a debreceni állami anyakönyvi kerület születési anyakönyvébe R. Kovács Mihály ref. 29 éves máv. asztalos és Kovács Mária ág. hev. 26 éves Ilona leánya ághev, Béres András ref. 42 éves kőműves segéd és Vecsei Zsófia ref. 38 éves: Gyula fia, Szűcs Pál kisbérő ref. 36 éves és Ványi Erzsébet ref. 28 éves: János fia, Gellén Imre 30 éves ref. ácssegéd és Kiss Margit ref. Ilona leánya, Szabó Imre máv. váltókezelő ref. 43 éves, és Szabó Eszter ref. 35 éves Margit leánya, Nagy József kocsigyártósegéd ref. 33 éves és Szöllősi Mária ref. 25 éves Kálmán fia, Tóth Lajos ref. asztalossegéd 29 éves és Ujj Eszter ref. 26 éves, Róza leánya, Albert Kálmán rk. 27 éves lakatosmester és Nagy Irén rk. 21 éves Kálmán János fia, Vad Erzsébet ref. 19 éves cseléd Sándor fia, Feier Cecilia ref. 28 éves cseléd Gábor fia, Grizsnyitzky Erzsébet rk. 22 éves Andor fia, Fehér István ref. 37 éves kislendéglős és Mezei Róza ref. 36 éves Barna fia, Nagy Imre ref. 25 éves főpincér és Kiss Róza rk. 21 éves Rózi leánya, rk; Hajzer Péter ref. 25 éves napszámos és Szöllősi Juliánna ref. 19 éves Péter fia, Kigyós József ref. 25 éves máv. munkás és Darnai Mária ref. 21 éves József fia, Bugyi Árpád vaskereskedősegéd rk. 25 éves és Tóth Terézia rk. 18 éves István fia, Blaskó László gk. 30 éves munkás és Kovács Jusztina rk. 24 éves Ilona leánya gk.

— **Liszt-hangverseny.** A debreceni Zenede és a debreceni Zenekedvelők Köre folyó hó 18-án este 7 és fél órakor a városi színházban Liszt Ferenc születésének századik évfordulója emlékére hangversenyt rendez, melynek tiszta jövedelme a Budapesti felállítandó Liszt Ferenc-szobor javára fog fordítottatni. Előadatik zalkafommal a Szent Erzsébet oratóriumaj Helyarak: családi páholy 20 kor., földszinti és I. emeleti páholy 14 kor., II. emeleti páholy 9 kor., támlásszék az első 7 sorban 4 kor., a 8—12. sorban 3 kor., a többi sorokban 2 kor. 50 fillér. Emelet izártszék 2 kor. Karzati ülőhely 60 fillér, tanuló-jegy 60 fillér. Szövegkönyv a zenedében kapható. A helyekre előjegyzést elfogad a debreczeni zenede titkári hivatala december hó 15-ig délelőtt 10-től 1 óráig. — Azontul a jegyek a színházi pénrtárnál válthatók. Az előjegyzett jegyek decz. 14—15-én veendők át a zenedében; az ezideig át nem vett jegyek eladatnak.

— **Háromezredik születés.** Vasárnap jegyezték be a debreczeni m. kir. állami anyakönyvi kerület születési anyakönyvébe a három ezredik születési esetet. A háromezredik szülött Tóth Lajos ref. 29 éves asztalossegéd és Ujj Eszter ref. 25 éves Róza leánya. A halotti anyakönyvnel ezzel szemben a 2085. folyószámmal járnak.

— **Református tanítók délutánja.** December 16-án lesz a ref. tanítók első délutánja a Royal dísztermében. A rendezőség mindent elkövet, hogy az oly nagy népszerűsége szert tett «tanítói délután» az idén se veszítsen vonzó erejéből s művészi és élvezetes műsorából. Így a 16-iki délutánon a többek között szerepelni fognak Thury Elemér, a debreczeni színház művésze, Strelinger Annuska urleány, és Nagy Vilmos tanítóképzőintézet tanár. Mind olyan nevek, kiknek képességeit igen jól ismeri Debreczen közönsége. Belépti díj 60 fillér. Jegyek előre válthatók a ref. tanítótestület tagjainál.

— **A debreczeni Zenekedvelők Köre 1911. évi december hó 15-én, pénteken este 8 órakor a Bika-szálloda dísztermében tartja az 1911—12-iki évadban II-ik hangversenyt a brüszszi vonósnégyes közreműködésével, melyre tagjait és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. A hangverseny műsora a következő: 1. Schubert (1797—1828.) Vonósnégyes, A-moll. op. 29. 1. Allegro, ma non troppo. 2. Andante. 3. Menuetto. 4. Allegro moderato. 2. Grieg (1843—1908.) Vonósnégyes, F-dur, (befejezetlen). 2. Sostenuto, Allegro vivace e gracioso. 3. Csajkovszky (1840—1893) Vonósnégyes, Es-moll. op. 30. 1. Andante sostenuto. Allegro moderato. 2. Allegretto vivo e scherzando. 3. Andante funebre e doloroso ma con moto. 4. Finale Allegro non troppo e risoluto. Kezdeté 8 órakor. Előadás alatt az ajtók zárva maradnak. Tagok belépő-díjat nem fizetnek. Napi jegyek Hegedüs és Sándor könyves boltjában kaphatók 5, 4 és 2 koronáért. A 2. szám után 5 perc szünet.**

— **A műpártoló egyesület téli kiállítása.** — A műpártoló egyesület — amint már megirtuk — e hónap elejére tervezett kiállítását a mára kitűzött megyegyűlés miatt kénytelen volt elhalasztani. Ma délután azonban már felszabadul a városháza díszterme és így mi sem áll utjában annak, hogy a nagy érdeklődéssel várt képzőművészeti kiállítás a gyönyörködő és vásárló közönségnek egyaránt rendelkezésére álljon. A kiállítást folyó hó 14-én, csütörtökön d. e. 11 órakor a műpártoló egyesület elnöke, Westprémy Zoltán, volt főispán fogja megnyitni. Nagyon örvendetes és Debreczen művészeti életében páratlan jelenség az, ami a kiállítás megnyitásával karácsony hetében városunk műpártoló közönségére vár. Szemlélője lehet képzőművészetünk képviselői együttes megjelenésnek. Látni fogja Pály, Bakoss, Csűrös, Toroczka, Dienes, Bors Károly, Rajzó, id. Kovács János, Koncz Dezsőné, Bartók Margit, Csikos Antika, Borsos és Somogyi művészetét a fejlődés különböző fokát elfűntető alkotásokban. Már a művészek nagy száma, elűtő kora és toglalkozása, az egyéni fel fogások változatos megjelenései miatt is rendkívüli érdeklődéssel várjuk a kiállítás megnyitásának napját. De biztosan reméljük, hogy a kiállítás színvonalá tekintetében csalódás nem fog bennünket érni, hiszen a kiállítók között egyrészt kiforrott, megállapodott, másrészt a fővárosban és másutt is nagy elismerést nyert művészek szerepelnek; és viszont a nivó és siker tekintetében garanciát kell látnunk az egyesület buzgó elnökének, Westprémy Zoltánnak és agilis igazgatójának, Magoss Györgynek tevékeny, körültekintő közreműködésében is. A műpártoló egyesület tagjai között 1000 korona értékű művet fognak ki-sorsolni.

— **Röder Mici.** Tegnap lépett fel először a Hajnal-Mulatóban Röder Mici, ez a kitűnően képzett, elragadóan kedves hangú énekesnő, az a hatalmas tapsvihár, amellyel a közönség fogadta, meggyőzőt bennünket arról, hogy a jót nem egyhamar feleli el a közönség. Hatszor kellett dalait megismételnie és mindannyiszor a szünn inem akár tapsvihár honorálta művészetét. Még négy napig marad városunkban és bizony állíthatjuk, hogy ez a négy nap telt házat jelent a Hajnal-Mulatónak.

— **Két nap halottai.** Az elmúlt két napon a debreceni állami anyakönyvi hivatal az alábbi elhalálozásokat jegyezte be: Léway Károly rk. 31 éves, Silberstein Zoltán izr. 18 éves, Benedek Márton dr. 27 éves, Szilágyi Józsefné ref. 42 éves, Tibai Sándor ref. 55 éves, Harsányi Gábor ref. 21 éves, özv. Kovács Sándorné rk. 60 éves, Rác Gábor ref. 11 napos.

HUNNIA

Műterem képei, levelezőlapjai

szépek, olcsóak, tartósak.

Műterem: Csapó- és Piacz-utca sarok.

Ujjonnan berendezett

Papir, Iró- és Rajzszer-

:: kereskedésemben ::

Piac- és csapó-utca sarkán

:: (a Takaré- és Hitelintézet
ujjonnan épült palotájában.) ::

Üzleti könyvek

Irodai felszerelések

Osomagos,
Dobozos
és Családi

Levélpapírok

☛ jutányos árban beszerezhetők. ☛

Teljes tisztelettel HOROVITZ ZSIGMOND.

TELEFON 330.

Piac-utca 12.

Gallérok, Ingek, Kézelők és összes férfi
legszébben mos és vasal fehérneműeket

HRABÉCZY Első Debreczeni
Gőzmosó, vegytisztító és Ruhafestő Gyár r.-t.

Gyár és központi iroda: Széchenyi-utca 42. szám. Telefon: 323. szám.
Fiókok: Csapó-u. 30. Telefon 668. Hatvan-u. 11. Telefon 578. Felvételi telep: Piac-u. 22. (Glück férfidivat üzlet.)

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., mindeu további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

KIADÓ LAKASOK. Csapó-utca 10. szám alatt
udvari lakás, az emeleten egy vagy két szo-
ba butor nélkül kiadó. Értekezhetni Csapó-
utca 10. az emeleten.

Zongorázni ön? 3 korona havi előfizetéssel leg-
jobb és legújabb zeneműveket kölcsönöz Or-
szágos hangjegykölcsönző intézet, Andrassy-
ut 47. Tessék prospektust kérni.

Egy mosónő keresetlik Darabos-utca 7. sz.
Ugyanott használt téli és színházi kabát eladó.

Irodának alkalmas

világos, tágas

három szoba

(2 utcai, 1 udvari)

1912. május hó 1-től

kiadó

Darabos-u. 7

Neubauer János

sodronyműgyáros

a Stenczinger-ház lebontása miatt
irodahelyiségét és raktárát

a gyártelepre helyezte át.

Debreczen, Kétmalom-utca 4. sz.

BUDAPEST SZÉLLŐDŐ

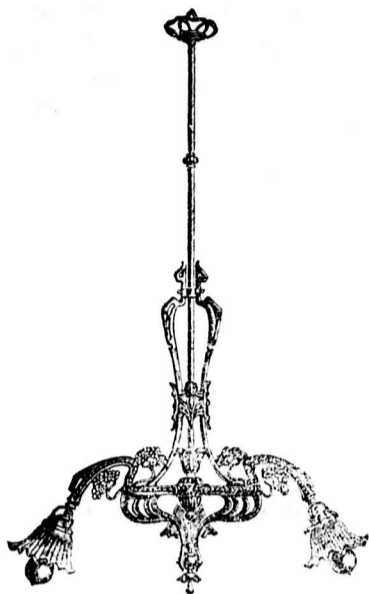
SZEGED, Aradi-utca 6.

(Tisza nagyszálloda függeléke.) Be-
járát a Klauzál-téri villamos vasut
megállójától.

Udvari szoba személyenként vilá-
gítással és kiszolgálással K 1.60
Utcai szoba személyenként
villanyvilágítással és ki-
szolgálással. . . . . K 2.40

Ugy az utcai, mint az udvari szobák
tiszták és világosak. A környékbeli
közönség kedvelt szállója.

Üzletáthelyezés!

A Magyar Fém- és Lámpa-Áru-Gyár

Részvénytársaság raktára

üzlethelyiségeit

1911. május 1-én

a Placz-utca és Uj-utca sarkán épült
uj Wiener-féle palotába

helyezte át.

!! Mérsékelt árak !!

Cs. és kir. szabadalm.
sérvkötők

pneumatikus gummi
pelottával. Haskötők
hölgyek és urak ré-
szére minden altesti
betegség és lógó has
eller. Gummi göresér
harisnyák. Műlábakat
és műkezeket ampu-
táltak részére, test-
egyenestítő-, járó- és
támogató fűzőket,
egyenestartókat a fer-
dennöttek részére, —

valamint a betegápoláshoz tartozó összes
cikkeket készít a technika legmodernebb el-
vei szerint, legutányosabb gyári árak mellett

KELETI J. Cs. és kir. szabad. sér-
kötők és testegyenestítő
gépek gyára.

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.

Legújabb háromezernél több ábrával ellátott
képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítva 1878.

Telefon 13—76.

CIGARETTÁZÓK!

Egyesüljete a cigaretták óriási
áremelése miatt! Ne sajnáljátok
a kis fáradságot! — Töltsétek

Jacobi Antinicotin-
hüvelyeket,

vagy „**OTTOMÁN**“ (törökfej)

és „**TIP-TOP**“ arany szopókás
cigarettapapírt.

Schaumburg-Lippe Herceg

Beremendi

portlancement és mész művei

Kereskedelmi igazgatóság:

P É C S, Indóház-utca 42. szám.

Művek: **BEREMEND.**

Kitűnő minőségű és páratlanul szép színű

portlandcement

és fehér mészgyártása,

valamint géppel zuzott kavics és nyers
mész előállítására.

Évi termelés: 500,000 q portlandcement,
120,000 q fehér mész, 800,000 q kavics.

Portlandcementünk kiváló minősége
mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki.
A hivatalos szabványokat messze felülmúló
minőségűt szavatolunk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

A

Fancesikán

8 katasztrális hold

683 négyszögöl területű

kaszáló

jó karban levő gazdasági épületekkel
együtt

olcsó áron eladó.

Felvilágosítással szolgál a

Debreczeni Agrárbank szövetkezet

Piac-utca 79.